

Klamydiatest:

Et projekt med store perspektiver

Pilotprojektet med udlevering af gratis klamydiatest fra to københavnske apoteker er slut. Resultaterne er gode, og det kan blive en løftestang for, at apotekerne får mulighed for at opstarte klamydiabehandling og på sigt måske andre behandlinger.

Af: Merete Wagner Hoffmann

”Det skal være så nemt som muligt at få stillet diagnosen klamydia og efterfølgende komme hurtigt i behandling.

Klamydia er en sygdom i fremmarch, og vi ved, at nem adgang får de unge til at blive testet. Og er testen positiv, er det vigtigt at komme i behandling med det samme,” siger Lene Stavngaard, der er national chef i Sex & Samfund.

Organisationen har sammen med Apotekerforeningen og Københavns Kommune gennemført et pilotprojekt, hvor unge har kunnet hente en gratis klamydiatest på to apoteker. Projektet havde til formål at afdække interessen for at hente gratis tests og - i tilfælde af et positivt testresultat - interessen for at opstarte behandling på apoteket, hvis dette var en mulighed.

Der er på et år udleveret 236 klamydiatests. 72 % af de unge, der fik udleveret

testen, tilkendegav, at de ville benytte sig af tilbuddet om opstart af behandling på apoteket, hvis det var en mulighed.

Projektet er en succes

”Dermed betragter vi projektet som en succes. Det viser, at de unge ser apotekerne som en del af løsningen i adgangen til behandling,” siger Birthe Søndergaard, sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen.

Således kan klamydiaprojektet, ifølge Birthe Søndergaard, måske på sigt blive en løftestang for, at apotekernes behandlerfarmaceuter får mulighed for at igangsætte behandling.

”Vi vil gerne drøfte, hvordan man kan nyttiggøre erfaringerne fra vores pilotprojekt i regionernes indsats for at knække klamydiakurven. Vi forestiller os et samarbejde om en mere permanent og landsdækkende ordning,” siger hun.

Sex & Samfund bakker op

Sex & Samfund bakker op om de initiativer, der kan lette adgangen til test og behandling. Klamydiakurven har de sidste 20 år været støt stigende. Sidste år blev der registreret i underkanten af 35.000 tilfælde, og dertil skal lægges et større ’mørketal’.

Sygdommen rammer typisk unge under 25 år og kan i værste fald føre til infertilitet. Det lumske ved sygdommen er, at halvdelen af smittede mænd og 75 % af smittede kvinder ikke oplever nogen symptomer. Derfor overvejer de måske ikke at blive testet – og de får da slet ikke gjort det, hvis det er for besværligt.

”Det kan have store konsekvenser at være smittet. Ikke bare fordi sygdommen kan føre til infertilitet. Men også fordi den stigende kurve kan betyde, at der er en risiko for, at bakterierne bliver mere resistente over for behandlingen. Derfor er det ekstra vigtigt, at vi får knækket klamydiakurven,” siger Lene Stavngaard.

Sikker test og protokol

Hun peger på, at sundhedsvæsenet ikke er indrettet, så det passer til de unges hverdag med skole, uddannelse og job. I dag skal man ringe til lægen, få en tid og ofte tage fri midt på dagen for at tage derhen.

”De unge er derfor glade for hjemmetests, og vi ved, at den lette adgang til både test og behandling vil få flere unge med,” siger Lene Stavngaard. Hun peger på, at de gratis hjemmetests, der blev udleveret i projektet, er helt identiske med dem, lægerne selv benytter. Alligevel mener hun, at nogle praktiserende læger kan være skeptiske, når det handler om administration af antibiotikabehandling:

”Men eftersom klamydiadiagnosen bliver stillet på et helt sikkert grundlag, er der ikke nogen gode argumenter for, hvorfor man ikke skulle kunne komme hurtigt i behandling gennem et apotek. På apoteket kan man ligeledes tilbyde præventionsrådgivning i samme omgang eller henvise til Sex & Samfund rådgivning, hvad mange unge har brug for.”

Birthe Søndergaard understreger, at opstart af behandling selvfølgelig skal ske efter en protokol, der er udarbejdet

70% af de unge ville gerne opstarte behandling af klamydia på apoteket.

af de unge ville gerne opstarte behandling af klamydia på apoteket.

sammen med en læge. Det vil sige en tjekliste og instruktion for opstart af behandling mod klamydia. Lægen behøver derfor ikke blive inddraget i beslutningen om behandlingsstart ved hver patient, da selve opstarten af behandlingen vil bygge på en positiv klamydiatest.

I første omgang har Sex & Samfund lavet et samarbejde med Danske Regioner. Her har man sat 10 mio. kr. af til en systematisk kommunal indsats med klamydiatest til unge ved en digital sundhedsydelse. Unge kan hermed bestille klamydiahjemmetests via hjemmesi-

den www.klamydiahjemmetest.dk. Regionerne medfinansierer tilbuddet, når en kommune laver en samarbejdsaftale med Sex & Samfund.

Et gennembrud for behandlingsopstart

Behandlingsopstart for klamydia kan være et gennembrud for, at apotekerne på sigt også kan opstarte behandling for andre lidelser. Birthe Søndergaard ser børneorm som en anden oplagt mulighed, og flere sygdomme kan komme til i de kommende år, da markedet for hjemmetests og hjemmeprovtagningstests er i rivende udvikling.

"Det stigende pres på de praktiserende læger kan forsinke borgernes adgang til hurtig behandling. Derfor er det oplagt, at apotekets behandlerfarmaceuter træder til og aflaster lægerne. Det er både til gavn for folkesundheden og sundhedssektoren, at lægerne får mulighed for at koncentrere sig om de mere komplicerede tilfælde," siger hun.

I en række andre lande har man allerede tilsvarende ordninger, hvor apotekspersonale kan igangsætte behandling af visse typer lettere sygdomme. Det gælder blandt andet i Spanien, Storbritannien, Irland, Australien, Canada, New Zealand, USA, Argentina, Brasilien og Sydafrika.

Her er der udviklet protokoller med behandlingsvejledninger til hver sygdom. Erfaringerne fra England viser, at apotekernes indsats med at igangsætte behandlinger reducerer arbejdsbyrden hos lægerne, og at der kun er få opfølgende konsultationer hos den praktiserende læge. ●

Vi betragter projektet som en succes. Det viser, at de unge ser apotekerne som en del af løsningen i adgangen til behandling

Birthe Søndergaard,
sundhedsfaglig direktør,
Apotekerforeningen

Om pilotprojektet

Siden august sidste år har københavnere mellem 15-29 år kunnet gå ind på Sex & Samfunds hjemmeside og bestille en gratis klamydiatest, som de derefter kan afhente på et af de to apoteker i København, der er med i samarbejdet.

Der er på et år udleveret 236 klamydiatest.

72% af de unge, der fik udleveret testen, tilkendegav, at de ville benytte sig af tilbuddet om opstart af behandling på apoteket, hvis det var en mulighed.